PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev:	12.11.2026
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Carmee Lisette Pomerants
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	26263000522
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX XXX (ikXXX)
Kuriteo toimepanemise aeg:	17.09.2026

Lääne Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 26263000522, milles XXX XXXi kahtlustatakse selles, et tema 17.09.2026 kella 13.00 ajal Rapla maakonnas, XXX vallas, XXX alevikus, XXX XXX Lasteaed XXX XXX majas XXX rühmas lõi 3-aastast XXX XXX (XXX) ühel korral käega vastu lapse paremat reit, millega tekitas lapsele füüsilist valu ja tervisekahjustuse - punetuse parema reie välisküljele. Seega pani XXX XXX toime valu tekitava kehalise väärkohtlemise, so KarS § 121 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, jõudis järeldusele, et käesolevas kriminaalasjas on kriminaalmenetlus võimalik KrMS § 202 alusel lõpetada.

KrMS § 202 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul lõpetada kriminaalmenetluse, kui selle esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, ning seejuures isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ja kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi. Kriminaalmenetluse lõpetamise korral võib prokuratuur kahtlustatavale tema enda nõusolekul panna ühe või mitu kohustust määratud tähtajaks. Kohustuseks võib olla menetluskulude tasumine, tekitatud kahju hüvitamine, kindla summa maksmine riigituludesse või sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides, üldkasuliku töö sooritamine, ettenähtud ravile allumine, alkoholi või narkootiliste või psühhotroopsete ainete mitte tarvitamine, alkoholi tarvitamise keelu täitmist kontrolliva elektroonilise seadme valvele allumine või sihtotstarbelise sotsiaalprogrammi läbimine.

XXX XXXile esitatud kahtlustuse näol on tegemist teise astme kuriteoga. KarS § 121 lg 1 eest ei näe karistusseadustik ette alammäärana vangistust, vaid rahalise karistuse. Sanktsiooni maksimummääraks on kuni üheaastane vangistus. Kuivõrd antud kuriteo eest on ette nähtud ka rahaline karistus, on seadusandja arvates tegemist kuriteoga, mille puhul võib isiku süüd pidada väikseks, sest väiksemad sanktsioonimäärad viitavad ka väiksemale süüle.

KrMS § 202 lg 2 p 3 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist, ning erinevaid preventsioone. Arvesse võetakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust.

Eelnevad kaalutlused ei võimalda teha järeldust, et XXX XXXi süü oleks piisavalt suur, et õigustada tema suhtes kohest kriminaalrepressiooni kohaldamist.

XXX XXXi käitumises puudub avalik menetlushuvi. Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur, ning on reeglina olemas juhtudel, kus menetluse jätkamine on vajalik üld- või eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt. Eripreventatiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib eeldatavasti tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda tõenäosust on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistatusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, s.o kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga.

XXX XXXi puhul on tegemist varem kriminaal- ja väärteokorras karistamata isikuga, tema suhtes ei ole varem kriminaalmenetlust lõpetatud KrMS § 202 või § 203[1] alusel ning samuti ei ole prokuratuuri andmetel tema suhtes hetkel käimas mingit teist kriminaalmenetlust. Kahtlustatavale etteheidetava süüteo puhul on tegemist ühekordse teoaktiga. XXX XXX on saanud aru oma teo keelatusest ning avaldanud kahetsust. Samuti nähtub kriminaalasja materjalidest, et XXX XXX ei ole asunud enda käitumist õigustama, vaid vastupidiselt teatas juhtunust koheselt lapsevanemat ning on teinud oma käitumisest vajalikud järeldused. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemist tema poolt.

Üldpreventatiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Sellised kuriteod, milles menetluse lõpetamine ei ole eelduslikult kooskõlas üldpreventatiivsete kaalutlustega, kajastuvad Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise nr RP-1-2/22/1 punktis 3.2 ja 3.3. Täpsemalt näeb viidatud juhis ette punktis 3.3.2 avaliku menetlushuvi juhul, kui KarS § 121 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemisel on tegemist jätkuva perevägivallaga või kui kriminaalmenetluse mittelõpetamist nõuavad kannatanu või kuritegu pealt näinud alaealise pereliikme huvid. Prokuröri hinnangul ei nõua kriminaalmenetluse jätkamist käesolevaga kannatanu huvid, kuivõrd XXX XXXiga lõpetati tööleping 18.09.2026, mistõttu puudub tal kannatanuga edaspidine kokkupuude ning ka kannatanu seaduslik esindaja leiab, et XXX XXXi tegu ei pea kaasa tooma kriminaalkaristust.

Riigi peaprokuröri juhise punkti 3.2.2 kohaselt on avalik menetlushuvi olemas kui teo on toime pannud isik, kellel peavad avaliku ülesande täitmisest tulenevalt olema kõrged kõlbelised omadused või kelle suhtes peab avalikkusel olema kuriteo asjaoludega seonduvalt kõrgendatud usaldus. Kuivõrd XXX XXX töötas teo toimepanemise ajahetkel XXX lasteaias õpetajana, on ilmne, et tema suhtes peab avalikkusel olema kuriteo asjaoludega seonduvalt kõrgendatud usaldus. Küll aga leiab prokurör, et käesolevaga puudub XXX XXXi suhtes avalik menetlushuvi, kuivõrd XXX XXXiga on käesolevaks ajaks töösuhe lõpetatud ning ta on teinud oma teost vajalikud järeldused ning puudub alus arvata, et ta tulevikus samataolisi tegusid toime paneks. Tegemist on XXX XXXi poolt ühekordse käitumisaktiga 51-aastase tööstaaži vältel, mida ta on kahetsenud ning mis maksis tallel tema töökoha õpetajana.

Eeltoodust tulenevalt leiab prokurör, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt

ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale. Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

XXX XXXile etteheidetava süüteo kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra kui üldise väärtusmastaabi riive heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on prokuröri arvates võimalik saavutada ka muude vahenditega kui kriminaalkorras karistamisega. Samuti on võimalik KarS § 56 lg 1 sätestatu üld- ja eripreventsiooni eesmärgid saavutada ka ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Avaliku menetlushuvi hindamisel tuleb märkida, et antud juhul juba kriminaalmenetluse alustamine ja läbiviimine, milles XXX XXXi koheldi kahtlustatavana, oli tema jaoks preventiivseks teguriks, mis aitab aru saada oma teo keelatusest ning vastavalt sellele arusaamisele hoiduda süütegude toimepanemisest. Puudub alus arvata, et kahtlustatav jätkab edaspidi kuritegude toimepanemist.

Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad XXX XXXile kohustuste määramisega – tasuma 500 eurot sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides ning hoiduma uute vägivallakuritegude toimepanemisest. Nimetatud mõjutusvahendid koos kriminaalmenetlusele allutamisega on prokuröri arvates piisavad XXX XXXile poolt toimepandud tegude suhtes riikliku hukkamõistu väljendamiseks.

Seega, kuna tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, leiab prokurör, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks XXX XXXi suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS § 202 lg 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26263000522 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik:

Kohustada XXX XXX:

- **tasuma 500 (viissada) eurot sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides (makseinfo lisalehel). Tähtajaks määrata 5 (viis) kuud, s.t viimane täitmise tähtpäev on 12.04.2027 (k.a). Makse tasumisel märkida maksekorralduse selgitusse „sihtotstarbeline makse, 26263000522“. Maksekorraldus makse tegemise kohta edastada prokuratuurile meili teel (laanerp.kohustused@list.prokuratuur.ee) või või aadressile Tallinna mnt 14, Rapla linn.**
- **hoiduda uute vägivallakuritegude toimepanemisest. Nimetatud nõudest kinnipidamist kontrollitakse käesoleva kriminaalasja menetluse raames 6 (kuue) kuu jooksul, s.o kuni 12.05.2027.**

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.

5. KrMS § 206 lõike 2^1 alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kuriteoteate esitanud Rapla Vallavalitsuse laste heaolu juhtivspetsialistile Taidi Bluum, kannatanu seaduslikule esindajale XXX XXX. Kahtlustatavale XXX XXX on määruse koopia koos makseinfoga üle antud 12.11.2026 prokuratuuris.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
9. Kahtlustataval on õigus vastavalt KrMS § 34^1 lõikele 5 tutvuda lõpetatud kriminaalasja kriminaaltoimiku materjalidega pärast seda, kui kannatanu ei ole menetluse lõpetamist tähtajaks vaidlustanud, välja arvatud juhul, kui KrMS-s on kriminaaltoimiku materjalidega tutvumiseks sätestatud varasem aeg.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu esitada kaebuse Riigiprokuratuurile (Wismari 7, Tallinn 15188) põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest arvates kümne päeva jooksul, kuid mitte hiljem kui üks kuu pärast nimetatud määruse koopia saatmist kannatanu aadressile või elektronposti aadressile, mille kannatanu on menetlejale avaldanud.

Carmee Lisette Pomerants
abiprokurör

Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör kriminaalmenetluse.

Allkirjaga kinnitan, et olen kriminaalasja lõpetamisega nõus, olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse kätte saanud, mulle on selgitatud kohustuste mittetäitmise tagajärgi ning olen kohustustega nõus:

XXX XXX